

[Handelsministeren]

belser på at opnå skriftlig tilladelse fra den enkelte lodsejer før påbegyndelse af undersøgelserne på privat grund.

På den anden side er det en kendsgerning, at vi for de pågældende undersøgelser vedkommende befinder os på et område, hvor samfundet har fundet det påkrævet gennem bestemmelser i lovgivningen at indføre en retstilstand, der ikke indrømmer de enkelte lodsejere en ubegrænset bestemmelsesret over deres jorder.

Undersøgelserne er således omfattet af undergrundsloven, der fastslår den statslige højhedsret over råstofferne i undergrunden, og som medfører, at undersøgelserne ikke kan gennemføres uden en tilladelse fra staten.

Herudover er undersøgelserne omfattet af reglerne i lov om elektriske stærkstrømsanlæg. § 15, stk. 1 og stk. 2 i denne lov bestemmer følgende:

§ 15. Når almenvellet kræver det, kan ministeren for offentlige arbejder efter indhentet udtalelse fra elektricitetsrådet tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom til anlæg for produktion, transmission og distribution af elektricitet.

Stk. 2. Ekspropriation i henhold til stk. 1 kan ske til nyanlæg, til udvidelse og ændring af bestående anlæg, til sikring af sådanne anlægs forsatte beståen, til nødvendige supplerende foranstaltninger samt af hensyn til udnyttelse, betjening, sikker funktion og hensigtsmæssig drift af nævnte anlæg, herunder f.eks. til kraftværker, transformerstationer, omformerstationer, lagerpladser, affaldspladser samt over- og underjordiske ledningsanlæg med tilhørende master og andet tilbehør. Ekspropriation i henhold til stk. 1 kan også ske til de anlæg, der er nævnt i § 1, stk. 1.

Der er således i lovgivningen hjemmel til om fornødent at iværksætte ekspropriation, der i givet fald finder sted efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom. § 3 i denne lov bestemmer følgende:

§ 3. Når der i lovgivningen er hjemmel til ekspropriation kan anlægsmyndigheden foretage de nødvendige forberedende opmålinger, nivellementer og andre tekniske forarbejder og undersøgelser.

Stk. 2. Om foretagelse af de i stk. 1. nævnte forarbejder og undersøgelser skal der 14 dage forinden gives de pågældende ejere og brugere særskilt meddelelse eller, hvis dette ikke er muligt, ske bekendtgørelse i et eller flere på egnen udkommende dagblade.

Stk. 3. De ved arbejderne forvoldte skader skal erstattes. I mangel af mindelig overenskomst om erstatningens størrelse fastsættes denne efter de nedenstående regler om ekspropriationserstatningers fastsættelse. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden herved.

Stk. 4. Den, som forsætlig borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger, som foretages i forbindelse med forarbejderne, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Der er således i lovgivningen ligeledes hjemmel til, at Elsam under respekt af reglerne i § 3, herunder reglerne om tidsfrister og fuld erstatning, foretager tekniske forarbejder og undersøgelser af den karakter som der er tale om i de foreliggende tilfælde.

Regeringen har opfordret Elkraft og Elsam til at gennemføre de pågældende undersøgelser, som er et nødvendigt led i bestræbelserne på at søge tilvejebragt en afklaring af, hvorvidt affald fra en eventuel dansk kernekraftproduktion i påkommende tilfælde vil kunne opbevares på betryggende måde i den danske undergrund. Jeg lægger imidlertid vægt på, at Elsams og Elkrafts undersøgelsesarbejder behandles på samme måde, som stærkstrømslovgivningen og ekspropriationslovgivningen foreskriver for andre tekniske forarbejder og undersøgelser. Heri ligger, at Elsams og Elkrafts undersøgelser hverken skal stilles ringere eller bedre end efter stærkstrømslovens og ekspropriationslovens bestemmelser.

Således som lovgivningen er indrettet, finder jeg derfor ikke grundlag for at påbyde Elsam at opnå skriftlig tilladelse fra den enkelte lodsejer som betingelse for, at undersøgelserne kan påbegyndes. Jeg finder det ikke desto mindre på sin plads at henstille til Elsam og Elkraft at fortsætte og i videst muligt omfang udbygge bestræbelserne på at give en forsvarlig information om undersøgelsesarbejdet samt på at opnå skriftlige tilladelser fra de enkelte implicerede lodsejere, inden undersøgelserne påbegyndes.